

Aleg. 166.

Sprawozdanie

komisji drogowej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie subwencyonowania z funduszu krajowego ważniejszych dróg powiatu Kossowskiego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu 30. marca 1892 r. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania petycję Wydziału Rady powiatowej w Kossowie, o udzielenie bezzwrotnej subwencji na rekonstrukcję i konserwację dróg powiatowych.

Wydział krajowy sprawdził przez inżyniera:

1) Że drogi powiatowe Kossów-Żabie i Kutry-Hryniawa znajdują się w najopłakańszym stanie, przedstawiają się obecnie jako zwykle bardzo pierwotne drogi górskie, pogarszają się z każdym rokiem i są zagrożone zupełnem zniszczeniem przez usuwanie się brzegów, skał i przez powódzie czarnego Czeremosza i Rybnicy, przez którą droga przechodzi z jednego brzegu na drugi piętnaście razy.

2) Że do doprowadzenia tych dróg do należytego stanu potrzebnem jest rozszerzenie takowych, zmodyfikowanie spadków, uregulowanie kierunku, jednym słowem radykalna rekonstrukcja, której koszta wynosić będą: przy drodze Kossów-Żabie 180.000 zł. w. a., a mianowicie na północnej części Kossów-Jasionów górny, która ma najważniejsze znaczenie 130.000 zł. w. a. na długość 27 km., a na dalszej części Jasionów górny, Żabie 45.000 zł. w. a. na długości 9. km.

Powiat Kossowski jest najwięcej upośledzony między nadgranicznymi powiatami do których z powodu ich geograficznego położenia, oddalenia i braku niezbędnych duktów komunikacyjnych dobrobyt ma trudny przystęp a na które powinna reprezentacja krajowa zwrócić opiekuńcze oko.

Powiat kossowski co do obszaru jest jednym z największych w kraju a nie posiada ani kolei, ani drogi krajowej a jedyną drogę odpowiadającą swojemu celowi jest droga państwowa 24 klm. długa, przechodząca północnym krańcem powiatu. Dróg powiatowych Kossów-Żabie i Kutry-Hryniawa nie można uważać jako stałe środki komunikacyjne z powodu złego stanu w jakim się znajdują, a który sprawia, że są nie do użycia przez większą część roku. Podróżni przebywają te drogi po największej części na koniach i są narażeni nietylko na najrozmaitsze przeszkody ale także na utratę życia, czego dowodem kilka, wzdłuż drogi, wystawionych pomników na miejscach, gdzie podróżni życie utracili przez oberwanie się brzegu lub skały.

Powiat Kossowski starał się wszelkimi siłami doprowadzić drogi Kossów-Żabia i Kutya-Hryniawa do stanu odpowiedniego, czego dowodem, iż wyż wymienione drogi pochłonęły, przez przeciąg lat trzydziestu sumę 228.000 zł. w. a. Ubogi ten powiat działa ciągle wytrwale w tym kierunku przeznaczając z niezwykłą ofiarnością 20% dodatków do podatków bezpośrednich t. j. 12.000 zł. w. a. rocznie. Ten fundusz wystarcza jednak zaledwie na prowizoryczne naprawy szkód elementarnych i przywrócenie przerw w komunikacji powtarzających się po każdej powodzi lub większej nawałnicy.

Powiat kossowski, nie jest w stanie przeprowadzić własnymi siłami rekonstrukcyę dróg powiatowych i potrzebuje stanowczej a szczodrej pomocy ze strony kraju, ażeby dojść do poprawy stosunków komunikacyjnych i mógł pomyśleć o budowie innych nowych dróg niezbędnie potrzebnych dla ekonomicznego rozwoju, jako to drogi: z Jasionowa górnego do Useieryk granicy Borkowiny, z Żabia do granicy powiatu nadwórniańskiego ku Woronience i z Żabia przez Borkut do granicy węgierskiej.

Powiat kossowski należący do największych co do obszaru, posiada zaludnienie najmniejsze w kraju ludność ubogą a wartość ziemi w niektórych okolicach śmiesznie niską w cenie 10 zł. za morg. Gorsze stosunki być nie mogą, a jednak jest to powiat mający warunki do lepszego bytu ekonomicznego jako to: wielkie przestrzenie leśne mogące dostarczyć znacznego zarobku i mogące być korzystniej wyzyskane jak dotychczas glebę, jak na górską okolicę, nie najgorszą skoro rodzi pszenicę i kukurudzę. Chów bydła znaczny jakoteż koni i owiec, przemysł tkacki i typowych wyrobów drewnianych, wreszcie uroczyska okolic mogące być wyzyskane dla turystów i stacyi klimatycznych jak n. p. Borkut posiadający znakomite wody zdrowotne.

To wszystko nie wyzyskane jedynie z powodu braku duktów komunikacyjnych, a przyjscie w pomoc ze strony kraju ażeby umożliwić polepszenie tych stosunków, przyniesie korzyści ekonomiczne nie tylko dla powiatu ale także pośrednio dla całego kraju i może przyciągnąć, do powiatu kossowskiego, emigrujących z przeludnionych okolic kraju.

Z tych powodów a dodatkowo z uwagi, że droga Kossów-Żabia o długości 36 km. przecina 9 gmin z ludnością 21.300 głów a korzystać z niej będą 38 gmin o ludności 60.000 głów komisya drogowa popiera jak najmocniej wniosek Wydziału krajowego o przyznanie na budowę ważniejszych dróg w powiecie Kossowskim, na razie zaś na budowę drogi z Kosowa do Jasionowa górnego, subwencyi z funduszu krajowego wysokości 70% rzeczywistych kosztów budowy, która to budowa ma być przeprowadzona pod kierunkiem technicznym Wydziału krajowego zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego. Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na budowę drogi z Kosowa do Jasionowa górnego, w powiecie Kossowskim, Sejm przyznaje z funduszu krajowego dla subwencyonowania dróg powiatowych subwencyę w wysokości 70% rzeczywistych kosztów budowy.

Lwów dnia 5. Maja 1893.

Przewodniczący:

J. Męciński w. r.

Sprawozdawca:

Zdzisław Skrzyński w. r.